

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

E x t r a P o s t e n .

Måndagen den 20 Mars 1820.

(Insändt).

Några ord med afseende på Rim-
melet: Mythologierna eller
Gudatvisten, infördt i Allmän-
na Journalen för 1820, N:o 31
och 32.

(Slut från N:o 22.)

Men hvad som, oberäknadt allt detta,
gör dylika *rimslingsringar* så föregteliga
är detta: 1:mo att de hos den icke sjelf-
tänkande allmänheten förqväfva gnistorne
till en adlare utveckling. Folket nemli-
gen tror som oftast mer på den som
skrattar, köper *skratramsan* och låter det
dugliga ligga oköpt, åtnöjer sig med det
ytliga, tager grinet för genie, och hopfu-
skar af allt detta skrattskrammel ett Sym-
bolum, hvarpå det litar som på en tros-
artikel.

2:0 Skall ett sådant *skorr* nödvändigt
väcka de snillrikare författares ledsnad,
afskräcka dem från alla försök att höja
samtiden till något bättre, då händelsen
gör, att i vårt land, fattigare än många
andra, der all bokhandel drifves i smått,
lä köpa det dugliga och de som förmå
det, af fördom och ett dylikt gäckeri just
derföre afbålla sig derifrån, hvadan det är
tydligt, att ingen författare, utan att se sig
hotad af oundviklig förlust, vågar för all-

mänheten framlägga några alfvarsammare
resultater, alltid förföljd i hälarne af det-
ta pippip som framkrystar: akta er för
honom god vänner, det är en narr, som
skrifver idel galenskaper. Likväl borde
förhållandet vara tvertom. Alla författa-
re borde gemensamt söka att lifva Natio-
nalandan för allt stort och alfvarsamt.
Sjelfva den gemensamma ton de höjde för
en sådan sak skulle snart bringa allmän-
heten på deras sida; hon skulle bortkasta
rimskrämlorna, och med mer alfvar omfatta
det fosterländska och manliga. Men hur
tillgår det nu? 100 köpa *Julgrisen* eller
Uggleviksbalen då 1 köper *Eddan*. 1000
läsa *Gudatvisten*, då 5 kanske läsa *Herr
Lings arbeten*, hvilka, man må säga om
dem hvad som helst, en stor del icke
senterat, andra för strängt bedömt, de
flesta lemnat oläste, — arbeten, som åtmin-
stone förrådaen glödande patriotism, och
derföre förtjenade någon tack, någon upp-
muntran. Men man skall hafva två grä-
stenar i hufvudet för att vara så blind som
att föragta det förflutna och våra fä-
der, och ett hjerta tomt som ett äggskal
för att icke linna sig lifvad af sednare ti-
ders bemödanden att, genom forskningar i
vår torntids myther och häfder, rättvisa
dem, hvilka, man må vränga hur som
hellst, ingen kan fångå, buro för oss, vi
småmöss på deras grafvar, dagens hetta
och tunga, fäder, för hvilka vi hafva att

tacka, att vi ännu äro en sjelfständig, fri och kanske mer oförderfvad nation, än flere andre Europeiske stater. Jag nämde Herr Lings arbeten. Efter Författarens till Gudatvisten mening, lærer väl *Iduna* också på samma sätt blifva för honom ett nonsens: till exempel *Skögsfrun*, *Bergsmannen*, *Iduna*, den gamle *Hedningen*, med flera andra poemer: Dito: *Oelenschlägers* fleste poemer och flere Dramatiska stycken. — Herr Afzelius, som haft den olyckan att i Svensk Öfversättning gifva oss den Poëtiska Eddan, kan man då icke annat än beklaga, och lærer han få gå till efterverlden, om ej för annat åtminstone derföre, emedan han gifvit en fullständig samling af forntidens vanvett och barbari.

Likaledes kan man icke nog beklaga, att våra artister börjat försöka sig i Nord. Mythologiens användande. En *Fogelberg*, *Linnell* med flere. Kanske borde, innan nästa Målare-Akademiens exposition förekommer, en liten satirisk rimbit utkläckas af Auktorn till Gudakläckningen, så kunde det i tid förekommas. Det vore riktigt genialiskt. Man kunde då till exempel använda den besatta sagan om Dvärgarne, hvilka skulle smida gullhår åt Sif. Men för att alldeles tysta munnen på Gothomanismen vore kanske tjenligast, att skriva en annan Blumaueriad — ett helt parodiskt Epos öfver Nord. Mythologien.

Men jag tröttrar lasaren. Nu gissar jag mig få en lång satir på halsen för o-maket. Tänk hvad den skall blifva qvick och *grundelig!* kunde Thors bäckar deri indragas vore saken öfverträffelig.

Jag har sagt min öfvertygelse, så godt jag förmått, då ingen annan velat fästa någon närmare uppmärksamhet vid nå nämde sak. Jag har gjort det icke af lust till ordvexlingar, men af kärlek till sanning. Ett beder jag dig om, käre läsare. Märk följande ord. Det är med dem, hvilka parodiera, såsom med squaleraktiga qvinnor, tro om du så vill, men bäst är att stå på egen botten, älska och uppsöka det sanna, hvarest det lin-

nes, aldrig fästa sig endast vid utansidan af en sak, handla för idéer, bedja Gud för fånar, draga svärdet ur slidan, när så tarvas, förakta det låga sladdret, stå fast, när det gäller att försvara rättvisan, älska sin fosterbygd i ord och gerning, rädas för ingen, utan för Gud, och då är han med loss.

C — — —

Fragmenter utur Catharina den Andras Bref till den namnkunniga Zimmermann, afstryckta efter bokstafven.

Utur det Bref, hvori Kejsarinnan beskriver sin resa till Taurien, förtjenar följande ställe att anföras:

"J'ai passé si vite par le Tauride et j'avois tant de choses à voir et une si bonne compagnie, que je n'ai pas eu le tems de faire toutes les reflexions, que cette contrée riche en evenemens que fertile, auroit pu et du m'inspirer. Cependant je me souviens très bien de vallons d'Alonazie et des Européens que j'y vis, et auquel mon illustre compagnon de voyage (l'Emp. Joseph 2) parla pour moi, tandis que mourant de chaad, j'étois enchantée de me taire un moment. Ces nouveaux habitans de la Crimée sont aisé à contenter je l'ayoue, puisqu'un sourire a fait autant de plaisir."

Nu följer några teckningar, dem Kejsarinnan gör af sig sjelf, och som rätt ögonkenligen bevisa hennes godhjärtighet: Vos ouvrages assurément n'ont rien à craindre de ma bonne ni de ma mauvaise humeur; d'ailleurs mon humeur est comme ma santé très égale, naturellement je suis fort gaye, quand je suis incommodée même, j'en fais volontiers rire ceux qui m'entourent.

Si mon siècle m'a craint, il a grand tort; je n'ai jamais voulu inspirer de la terreur à personne, j'aurais souhaité d'être aimée et estimée, ce que je veux, et rien de plus. J'ai toujours cru, qu'on me calomniait par ce que l'on ne me comprenoit pas. J'ai vu beaucoup des gens qui voient infiniment plus d'esprit que moi. Je n'ai jamais ni haï ni envié personne. Mon désir et mon plaisir auroit été de faire des heureux; mais comme chacun ne sautoit l'être que selon son caractère ou sa fantaisie ou entedement, mes souhaits souvent ont trouvé en ceci des obstacles auxquels je ne comprenois rien.

(Slut e. a. g.)

Något om Guitarre-spelaren Herr von Gaertner. Af G. L. P. Sievers i Paris.

(Utar *Allgemeine Musikalische Zeitung* för år 1819, d. 24:de Febr. och 3r Mars.)

Af det förra datum. En Herr Carl von Gaertner, född i Cassel, hvilken, som man påstår, skall vara en stor Guitarre-spelare, har nyligen anländt till Paris, och ämnar d. 7:de instundande Febr. låta offentligen höra sig på detta instrument. Har, hvarest man dagligen hör en *Carulli*, *Plowier*, och *Meissonier*, hvarest den store *Sore* ännu lefver i allas minne, och der nästan i hvarje hus finnes en väl öfivad Dilettant på Guitarre, torde han få att strida med betydliga svårigheter.

Af det sednare datum. Guitarristen Hr Carl von Gaertner, som, enligt sin egen utsägo, blifvit uppfostrad i Venedig och äfven der erhållit sin musikaliska bildning, gaf d. 7:de Febr. sin Concert i *le salon des Menus-Plaisirs du Roi*. Som Kongl. Musikskolan äfven är i denna byggnad, så anse Eleverne i *Conservatorium*, hvilka här tro sig vara inom sitt eget område, hvarje concert, som här gifves, för

en guldgrufva, hvars afkastning tillhör dem ensamt; hvarföre Orkestern vid dylika tillfällen värligen bildas endast af dessa Elever. — Herr v. Gaertner, en ännu ganska ung man, synes mig, bland alla Guitarre-virtuoser, dem jag hört, vara den första och mest fulländade. För att göra sig ett riktigt begrep om de svårigheter han på sitt instrument besegrar, måste man halva hört, eller rättare sett dem på papperet. Icke dess mindre var hans spel, i synnerhet i *Giardinis* concert, som är ganska väl komponerad, och accompagnerades med full orkester, icke tillfredsställande. Summan af en Guitarres fysiska ton är alltför ringa att kunna fylla en stor sal. — Efter denna concert blåste Herr v. Gaertner variationer — utan annat instrument, än sin egen mun, men hvaraf han, oagadt den stora talang han här visade, ej skördat något annat än ett bonmot, neml. att han uthvisslade sig sjelf, som ett qvickhufvud yttrade sig. Mig förundrade blott den omständigheten, att virtuosen från början till slut hvisslade för djupt i förhållande till den accompagnerande guittraren. — Att göra en jämförelse mellan Herr v. Gaertner och den härvarande *Carulli* är mig icke möjligt, emedan jag ej hört den sednare offentligen, ej heller utföra så stora svårigheter. Men jag tror, att den förre ej skulle förlora vid en sådan jämförelse.

— Samma Hr v. Gaertner gaf d. 14 dennes, en Concert å stora Börssalen härstädes, der en ovanligt talrik Puplic var församlad, för att åhöra det annonserade icke-instrumentet.

Vä äro förundrade att Herr von Gaertner funnit så mycken nåd för den oblidkelige konstdomaren Herr Sievers öron — han som aldrig lemnade sitt hela bifall åt någon fransysk konstproduct, ehuru han påstod att i Paris funnos bland Dilettanterne 100 skickligare Violinister än Herr A. Bohrer — och af hvilken sjelfva

Catalani icke blef lemrad oantastad. Med all den benägenhet att utdela äga, som röja Herr Sievers uppsatser, är han en utmärkt och sakkunnig Criticus. — Vi upprepa derföre: vi äro förundrade öfver den mildhet, hvarmed han recenserar Herr von Gaertner, och endast låter ett quickhufvud berätta, att han uthvisslat sig sjelf. — Här i Norden, der vi under ett visst allvar njuta de fria konsterna, förekomma oss alltid en sådan deras urartning, lik den hvilken Herr von G. med sin hvissling tillåter sig, såsom ett verkeligt Charlataneri. — Ett Musikaliskt ljud, en ton, om den skall behaga våra öron och tilltala vårt inre, måste äga ett slags metall, vara en i sig sjelft ljudande kropp — och denna egenkap saknas i det tunna, spetsiga efterhärningsljud, som frambringas genom hvissling. Må foglarne framqvitra sina skarpa genomträngande toner: som först blifva behagliga för människoörat, sedan de genomträngt lutrymden. Det blir en barnlek om Menniskan vill efterhärma dem; hon slick i sin förmåga, att genom de oefterhärneliga ljuden, som heta sång, tolka Naturens och sin Skapares lof. — Förmågan att hvissla tyckes endast vara till för att dermed kunna jolrande nedlåta sig till de trogna husdjuren hästen och hunden; också skola vi i stallen och bland vallgossarne finna många som i virtuositet kunna öfverträffa Herr von Gaertner, om dessa tilldelas en liten grad Musikalisk bildning.

Vi vilja icke säga bitterheter till Herr von G., men vi önskade, af aktning för den fria konsten, att han sjelf kom till

Rättelser till N:o 22: sid. 1, sp. 1, rad 10, läs *Fätt öfver*. S. 8. sp. 2, rad. 24, läs *Asagudarne*. Sid. 2, sp. 2, läs *ytliga*. Sid. 3, sp. 1, rad. 27, läs *är allt klart*. S. 5. o. sp. rad. 32 står: *lamur*, läs: *tupplammar*. Sid. 4, sp. 2, rad. 12, läs *en nullitet*.

N:o 24 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.

besinning, och insåg att han vanhedrar henne och sig sjelf som Konstnär, med att till sin verkliga talang, som Guitarspelare, amalgamera dessa hvisslingar, hvilka kunna som ett skämt för ett ögonblick göra nöje i cirkeln af några glada vänner, men som äro aldeles obehörige i Concert-Salen; Och vi hade önskat, att da den nu för första gången ärades af H. K. H. Kron-Prinsens så dyrbara närvaro, den äldre hade genljudad af dessa ädlare toner, som våra utmärkte Artister förmå framkalla.

Som Guitarspelare har Herr v. G. hunnit långt, och förtjenar visserligen beröm; men Instrumentet i sig sjelft äger ingen tonskiftning, och spelet förefaller således under ett längre åhörande enformigt och kallt.

Hr v. G. hade i Affischen tillkännagifvit, att han under en *Fantaisie sentimentale* (?) spelade blott med venstra handen. Hvarföre detta mörka uttryck? Hvem känner ej de så kallade *Sons etouffés* — eller *Sons Harmoniques*, och på hvad sätt de verkställas?

Mamsell Vasselius och Herr Löve understödde Herr v. G., den förra med en Aria ur Achilles, egentligen skrifven för Tenor, och den sednare med en Andante och Polonaise af B. Romberg, för Violoncelle, som med mycken renhet och säkerhet utfördes. En Overture af Winter gjorde förträfflig effect, och ådagalade denna mästares ovanliga förmåga i Instrumenteringen.